

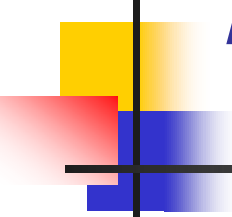

Особливості масової політичної свідомості в Україні

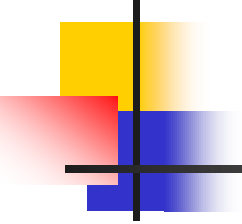
Міжрегіональні етнічні розбіжності в українському суспільстві

- Україна має зовні доволі однорідну національну (етнічну) структуру (див. довідку «*Етнічні особливості українського суспільства*»).
- Зовнішня національна однорідність приховує суттєві етнокультурні розбіжності.
- Наявність великої національної меншини – етнічних росіян, і ще декількох національних меншин, які сконцентровані у прикордонних регіонах країни (див. довідку «*Етнічні особливості українського суспільства*» та дані Центру Разумкова про міжрегіональні мовні розбіжності).

Мовні розбіжності в українському суспільстві

- Наявність суттєвих мовних розбіжностей в українському суспільстві (див. довідку «*Мовні розбіжності в українському суспільстві*»).
- Фактична двомовність українського суспільства.
- Значна частка білінгвів (двомовних) в українському суспільстві.
- Наявність чотирьох специфічних етномовних макро-регіонів в Україні.

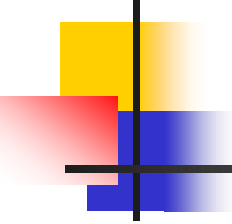
Особливості громадянської та етнокультурної ідентичності українських громадян.

- Вплив етномовних міжрегіональних розбіжностей на особливості громадянської та етнокультурної ідентичності українських громадян (*див. довідку «Особливості громадянської ідентичності в Україні» та дані Центру Разумкова про ідентифікацію громадян України з різними культурними традиціями*).
- Феномен біетнорів – громадян з подвійною ідентичністю.
- Інерція радянської ідентичності.
- Значущість місцевої ідентичності.
- Зв'язок етномовних розбіжностей з міжрегіональними розбіжностями релігійної ідентичності.

Політико-психологічний вимір “російського чиннику” в Україні

- Наявність прямо протилежних підходів політиків і пересічних громадян щодо визначення національних інтересів України по відношенню до Росії – від агресивної русофобії до повного ототожнення України з Росією та російськими інтересами.
- Ці протилежні підходи та їх пом’якшені варіації можна вважати двома крайнощами постколоніального синдрому, які впливають на українську політику та заважають інтеграції українського суспільства.

Вплив міжрегіональних етнокультурних розбіжностей на політичну поведінку українських громадян.

- Пряма кореляція міжрегіональних розбіжностей етнокультурної ідентичності та політичних симпатій українських громадян
- Етнополітична диференціація українського суспільства (*див. карти українських виборів*).
- Хибність формули “Схід *versus* Захід”
- Центральна Україна як етнополітична “прокладка” українського суспільства.

Економічний світогляд українських громадян

- Суперечливість економічних поглядів українських громадян
- Відносно позитивне ставлення українців до розвитку приватного підприємництва і одночасно – переважно критичне ставлення до приватизації великих підприємств, приватизації землі і купівлі-продажу землі.
- Інерція радянсько-соціалістичних поглядів в економічному світогляді українських громадян.
- Критичне сприйняття особливостей розвитку українського капіталізму.

Протиріччя соціальних відносин в українському суспільстві

- Від державного патерналізму до патрон-клієнтських відносин.
- Суперечливе ставлення до корупції: засудження елітної корупції і масова участь у побутовій корупції.
- Подвійна інституційність: життя між офіційними і тіньовими структурами.
- Низький рівень самоорганізації і громадської активності. Вакуум відповідальності
- Зростання соціальної нерівності.
- Український середній клас – клас в собі, а не клас для себе.

Протиріччя політичної свідомості українських громадян

- Ставлення українців до політики – суміш недовіри, надії і зацікавленого спостереження за політикою як мильною оперою.
- Високий рівень недовіри до державних і політичних інститутів.
- Суперечливе ставлення до демократії і демократичних інституцій.
- Емоційні гойдалки політичної свідомості: від завищених очікувань до швидких розчарувань, від революції до політичної апатії.

Особливості геополітичних орієнтацій українських громадян

- Дружнє ставлення до Росії більшості українських громадян.
- Позитивне ставлення відносної більшості українських громадян до європейської інтеграції.
- Критичне ставлення більшості українських громадян до вступу України до НАТО.
- Когнітивний дисонанс геополітичної свідомості українців: як поєднати союз з Росією і європейську інтеграцію?

Контрольне запитання

- Що вирішальним чином впливає на політичну поведінку українців: інтереси, особливості ідентичності, ціннісні орієнтації, ідеологічні установки, соціальні і політичні настрої?

Дякую за увагу!
